

pintura mural, són totes les manifestacions nadalencques que podem trobar. Ara que cal tenir en compte tot el que pot haver destruït el temps.

De totes maneres, hem d'arribar a l'inici del període gòtic per trobar, ací com arreu, les magnífiques taules pintades pels grans mestres, molts d'ells anònims, on s'intensifica la representació del misteri nadalenc.

I és en aquesta cruïlla d'èpoques quan Sant Francesc d'Assís va dur a terme el que es considera el primer Pessebre. Si bé sembla que anteriorment i des del segle XI ja n'hi havia algun inici. I en podria ésser un indici l'advocació de Mare de Déu del Pessebre que surt a Sant Miquel de Cuixà, en temps força reculats. Així i tot, sempre s'ha considerat al Pobriçó d'Assís com a Pare del Pessebre.

Durant l'època gòtica i bona part del barroc, el Pessebre era muntat dins un caixó, pràcticament com un diorama perpetu, ja que la seva estructura no variava un cop construït.

Hem d'arribar als finals del barroc per trobar Pessebres que s'adiguin amb les característiques dels actuals. I és en aquest moment quan el Pessebre pren la seva forma actual, que neix Ramon Amadeu. Corria l'any 1745.

Barceloní, fill d'una família de menestrals, el seu pare era sabater, va rebre els estudis equivalents al nostre ensenyament primari.

Ben jove va emprendre el que havia d'ésser el seu camí en la vida: va entrar d'aprenent a l'obrador de l'escultor Josep Trulls, i dos anys després va anar a Vall per continuar l'aprenentatge al costat de Lluís Bonifàs.

Es diu que fou deixeble del vigatà Pere Costa—l'home que ens va deixar, a Olot, el magnífic altar del Roser—; també es diu que podia haver treballat al costat dels Tramulles. Però no sembla probable, ja que en la documentació de la seva entrada al Gremi d'escultors, entalladors i arquitectes de Barcelona, no són citats per res aquests noms.

Era pel 1770 i tenia 25 anys quan va entrar al Gremi, i una de les obres que presentà per a demostrar les seves aptituds com escultor fou, precisament, una figura de Pessebre representant un pastor vestit.

En 1778 sol·licità, per segona vegada, la seva entrada a la Reial Acadèmia de Sant Ferran, essent admès. Francès, hauria transcorregut com la de qualsevol ho-

La seva vida, si no hagués estat per la Guerra del me del seu ofici i en aquells temps, tranquil·la i assossegada, acomplint els encàrrecs que li anaven essent confiats.

Però aquells fets bèl·lics trasbalsaren la placidesa d'aquella vida de treball i, per sort nostra, el portaren a Olot.

La seva vintuda aquí no degué ésser casual, ja que d'abans del 1809, any de la seva fugida de Barcelona, ja tenia Olot un Sant Marc a la parròquia de Sant Esteve. I sembla que estava relacionat amb Francesc X. Bolós.

Passada la maltempsada de la guerra, en 1814 retorna a la seva Barcelona nadiua, i allí continua exercint la seva professió, fins que l'atrapà la mort l'any 1821; llavors tenia 76 anys.

Barcelona era assolada pel flagell de la pesta. I enmig del desgavell que comportava aquell estrall, morí Amadeu. I, degut a aquelles tristes circumstàncies, fou enterrat a la fossa comú de l'església del Pi, privant-nos del darrer homenatge que un poble pot retre als seus homes de vàlua. venerar el lloc on jauen les seves restes.

J. G.

Carnet de RUTA

Francesc Casanova i Estorch

Sempre entristeix pensar amb els amics que ja no tenim entre nosaltres. No hi ha dubte que és la voluntat de Déu i el joc immutable de la vida; àdhuc ens cal admetre aquestes sorpreses que semblen intemperàncies i esdevenen punyents i entranyables.

Ara acabem d'acomiar a Francesc Casanova i Estorch. La família, els amics i el "Quartet de Corda Olot", s'han endolat inesperadament.

En el cercle de relacions humanes, Casanova suposava l'afecte més cordial i l'home que admiràvem per la seva dèria envers la música, convertint-lo en un violinista de qualitats ben remarcables i compositor de finors extraordinàries. La nostra ciutat, que musicalment no ha estat mai gaire afortunada, l'existència d'uns intèrprets vocacionals, com els components del "Quartet", sempre és excepció a considerar; suposa ferment i permanència a favor d'un aspecte cultural del poble.

En aquest comentari no oblidó pas l'entitat, gràcies a la qual des de la cleda olotina podem escoltar i aplaudir agrupacions instrumentals i cantants de categoria internacional. Allò a que vull referir-me a l'entorn de la figura de Francesc Casanova, suara traspassada a la Casa del Senyor, és l'aprofundiment a una dimensió de característiques diferents però fonamentals per llur eficàcia i exemple. Sense tenir la importància tècnica o artística de molts professionals de primera línia, el valor rau en l'enriquiment espiritual d'una ciutat com la nostra.

Francesc Casanova—l'amic Paco—, era un d'aquests homes que estimava la música pel damunt de qualsevol frivolidat humana. Sense el seu violí, no hauria pas pogut viure; la música era una exigència i un trasbals. No hauria pas pogut abandonar l'instrument amb aquesta solitud d'ara; ha estat necessari aclofar-se al son beatífic de la mort.

Nosaltres el recordarem sempre. Serveixin aquestes paraules d'homenatge i remembrança. I molt menys l'oblidaran els amics del "Quartet". Casanova era l'intèrpret rigorós, compositor inspirat, però també generós i fidel a la tasca per la qual només s'esperen satisfaccions íntimes i morals i que, sovint, es converteixen en incomprensió o indiferència.

ALOT